

Achtergrond

Bosgroep als nieuwe partner in LEADER-projecten

Boseigenaren als regisseur in het landelijk gebied

Foto's: Coöperatie Bosgroep Noord-Oost Nederland ua.

De Bosgroepen waren tot nu toe nauwelijks in beeld in LEADER-projecten. In Friesland echter loopt al aan aantal jaar tot grote tevredenheid van alle partijen een project waar de Bosgroep Noord-Oost Nederland helpt om partijen bij elkaar te brengen. Volgens directeur van de Unie van Bosgroepen zou dat model de komende jaren wel eens heel succesvol kunnen worden.

Het gebied rondom het Friese Beetsterzwaag is een uniek landschap met eeuwenoude hooilanden, grote relictten van het vroegere heidelandschap, buitenplaatsen en landgoederen met tuinen, uitgestrekte bossen en imposante beukenlanen. De 'blauwe draad' door het gebied is de beek het Koningsdiep. Het is een van de mooiste bewaarde beekdalen van Noord-Nederland. Het bijzondere aan het gebied is dat het grootste deel in eigendom is van diverse particuliere eige-

naren. Daardoor hebben de terreinen hun eigen karakteristiek en diversiteit behouden. Maar om die karakteristieken te behouden en verder te ontwikkelen, werden de bedreigingen voor het gebied wel steeds beter voelbaar. Er kwamen steeds meer recreanten in het bos, de gemeente Drachten wilde uitbreiden, net als de eigen gemeente Beetsterzwaag. Het beekdal valt onder de Ecologische Hoofdstructuur, dus ook daar moet het nodige gaan gebeuren. Zonder

extra aandacht zal het gebied langzamerhand haar eigen karakter gaan verliezen en dat realiseerden de zeven grondeigenaren van het gebied zich maar al te goed. Maar daar bleef het bij. De vertegenwoordiger van de Bosgroep kreeg bij alle eigenaren telkens datzelfde liedje over de bedreigingen te horen te horen en stelde daarom voor om vanuit de particuliere eigenaren samen een plan te maken, waarin zou staan wat zij nu voor toekomst zien voor het gebied.

De samenwerking beviel de eigenaren zo goed dat ze uiteindelijk een vereniging oprichtte: de Vereniging de Opsterlandse Groene Parels.

Routes

Gerald Kragt begeleidt vanuit de Bosgroep Noord-Nederland de vereniging. Volgens hem fungeert de vereniging inmiddels als een soort condensatiepunt voor ideeën voor de streek. "Ze werken uiteraard samen met de gemeente en provincie, maar ook met bijvoorbeeld de vereniging Beetsterzwaag Natuurlijk Genieten. Als er ideeën zijn voor de verbetering van het gebied gaat dat vaak via de Opsterlandse Parels en vandaaruit worden er relevante partijen bij gezocht. Voor ruiterroutes bijvoorbeeld met maneges in de buurt, voor mountainbikeroutes met de plaatselijke fietsclub. De Opsterlandse Parels kijken dus niet alleen verder dan hun eigen grondeigendom maar gaan duidelijk ook verder dan alleen het beheren en in stand houden van het bosgebied."

Concrete projecten

De grootste stap tot nu toe is het opstellen van de Ontwikkelingsvisie Parklandschap Beetsterzwaag & Olterterp. Een ambitieuze visie waarmee de vereniging naar de provincie toog voor een financiële ondersteuning. Tot verrassing van vereniging en ook van de Bosgroep verwees de provincie naar LEADER. Kragt: "Voor ons was dat eigenlijk nog nieuw. Maar het paste uiteraard precies bij de ontwikkelingsvisie. We voeren inmiddels vier projecten uit met LEADER-geld."

Opsterlandse Groene Parels heeft de afgelopen jaren aan de bewoners van Beetsterzwaag en omgeving laten zien hoe het mooie landschap in stand gehouden en verbeterd kan worden. Op dit moment voelen de bewoners zich echter nog niet direct medeverantwoordelijk. Het eerste project is daarom bedoeld om meer vrijwilligers actief en betrokken te krijgen. In het tweede project kijken de bouseigenaren of het mogelijk en financieel haalbaar is om de oude lanenstructuur weer zichtbaar te maken. Het derde deelproject moet een concreet plan opleveren voor het aanleggen van voldoende en goed bereikbare parkeerplaatsen, waar wandelroutes en een mountainbikeroute starten die voorzien zijn van markeringsborden, informatieborden en gedrukte routebeschrijvingen. Het vierde deelproject is zo mogelijk nog breder: de eigenaren willen in beeld brengen wat nu eigenlijk de economische waarde is van de landgoederen. Dat zou meer begrip bij de besturen moeten opleveren en hopelijk inzicht in hoe die waarde te vermarkten is. Daarvoor is wellicht samenwerking nodig met heel nieuwe partners, zoals het plaatselijke bedrijfsleven.

Regierol

Volgens Ben Huisman, directeur van de Unie van Bosgroepen, kunnen de Bosgroepen ook in de toekomst een belangrijker rol kunnen spelen op het platteland. "Ik

Bosgroepen

Tussen 1975 en 1995 hebben bouseigenaren overal in Nederland regionale Bosgroepen opgericht. Bosgroepen zijn coöperatieve verenigingen van en voor bouseigenaren. Onder de leden bevinden zich particulieren, natuurbeschermingsorganisaties en overheden, zoals gemeenten. Het doel van de Bosgroepen is het bevorderen van doelmatig bos- en natuurbeheer bij de leden.

De Bosgroepen zijn coöperaties en hebben samen zo'n 1200 leden. Er zijn drie regionale Bosgroepen waarvan Noord-Oost Nederland er een van is. In 1991 hebben de drie Bosgroepen samen de Unie van Bosgroepen opgericht. De Unie bundelt subsidieaanvragen en is spreekbuis naar de rijksoverheid. De Unie coördineert tevens projecten die de Bosgroepen gezamenlijk uitvoeren, zoals automatisering, richtlijnen voor beheerplanning en kwaliteitsverbetering.

Gerald Kragt van Bosgroep Noord-Nederland: "De vereniging Opsterlandse Groene Parels is inmiddels een soort condensatiepunt voor ideeën voor de streek."

denk dat wij onze rol als adviseur voor veel particulieren kunnen vermaatschappelijken. Ik zie dat veel organisaties toch vooral bezig zijn om zelf te overleven terwijl juist de samenwerking iedereen zou kunnen versterken. Ik zou verwach-

ten dat de provincies die regierol zouden oppakken, maar dat gebeurt naar mijn mening veel te weinig. Wij hebben onze wortels in het buitengebied, weten hoe je samenwerking tot stand kunt brengen en daarom gaan wij als Bosgroepen ons wat meer profileren als organisatie die de verbindingen tot stand kan brengen op het platteland. Dat doen we alleen en vooral waar er behoefte is bij onze leden en waar dus energie in de streek zit. Het voorbeeld in Beetsterzwaag heeft laten zien dat wij dat kunnen."

Geert van Duinhoven